

Notat

Til FSU
Kopi til FL
Fra Socialafdelingen
Sagsnr./Dok.nr.

Social Sekretariat
Familie- og
Beskæftigelsesforvaltningen
Sønderbro 12
9000 Aalborg
Init.: alc

07-11-2018

Anbragte børns egenbetaling

Baggrund

I sommeren 2018 gennemførte Ankestyrelsen en undersøgelse af kommunernes opkrævning af egenbetaling fra unge under 18 år. Egenbetalingen er til delvis dækning af udgifter til den unges anbringelse og er hjemlet i bekendtgørelse 721 fra 2013.

Undersøgelsen bestod af en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner. Ankestyrelsen modtog besvarelser fra 88 ud af 96 kommuner¹. Spørgeskemaet afdækkede kommunernes praksis for egenbetaling i 2017. Ankestyrelsen har efter offentliggørelsen af undersøgelsen korrigeret den, så undersøgelsen nu viser at:

- 11 kommuner har opkrævet egenbetaling
- Der er opkrævet egenbetaling i 16 sager

Undersøgelsen førte til en del medieomtale, idet socialministeren og andre landspolitikere gav udtryk for, at kommunerne "gik i små sko" og dermed burde undlade at opkræve egenbetaling fra unge.

Afklaring af regelgrundlag og administration

På ovenstående baggrund har forvaltningen sammen med 6-byerne været i kontakt med Børne- og Socialministeriet, med henblik på at få fuld klarhed over hvordan reglerne omkring egenbetaling skal tolkes og administreres. På baggrund af dialogen med ministeriet og den juridiske behandling i forvaltningen kan følgende konstateres:

- Mange kommuner, herunder Aalborg Kommune har forstået ordlyden af bekendtgørelsens § 12 således, at der også er pligt til at opkræve egenbetaling fra anbragte børn og unge, der har egen indtægt fra formue eller arbejde. Aalborg Kommune har i tolkningen lagt vægt på ordlyden om "pligt", som svarer til ordlyden i § 1 for forældrene, som utvivlsomt har pligt til egenbetaling.
- Af ministerens brev af 16.10.2018 til forvaltningen fremgår, at ministerens opfattelse er, at kommunen kan vælge ikke at opkræve egenbetaling. Det skulle fremgå af ordlyden "efter kommunens afgørelse".
- Da en bekendtgørelse er udstedt af ministeren, kan kommunen lægge afgørende vægt på ministerens tolkning af reglen, således at kommunen kan lægge til grund, at det ikke er en "skal" bestemmelse at opkræve egenbetaling. Det er uanset om man betragter ordlyden af bekendtgørelsen som klar i forhold til pligten til egenbetaling.

Har det været ulovligt at opkræve egenbetaling fra anbragte børn og unge?

Der er ingen tvivl om, at kommunerne har kunnet opkræve betaling. Spørgsmålet går alene på, om der har været pligt til det. Opkrævet egenbetaling har derfor været lovlig.

¹ To kommuner har forpligtende samarbejde på dette område, hvorfor antallet af kommuner, der indgår i undersøgelsen, er 96 og ikke 98.

En tolkning der ligeledes understøttes af Revisionen, som i mail af 03.11.18 anfører, at "jeres opkrævning af egenbetaling har dog ikke været i strid med lovgivningens regler og bestemmelser – eftersom at der opstillet en kan-bestemmelse i Servicelovens § 159 – som så er fastsat i bekendtgørelses § 12....

I er dog ikke forpligtet til at tilbagebetale allerede opkrævet egenbetaling - eftersom at denne er og har været i overensstemmelse med lovgivningen på området...".

Tilbagebetaling af allerede opkrævet egenbetaling

Forvaltningen vurderer, at det er muligt at tilbagebetale allerede opkrævet egenbetaling, da det udelukkende vil være begunstigende over for de konkrete børn/unge. Denne vurdering er afstemt med Revisionen som i øvrigt oplyser, at tilbagebetaling kan få konsekvenser i forhold til eksempelvis formueregler, såfremt den unge modtager forsørgelsesydelse og at tilbagebetalte midler i denne situation ikke umiddelbart er skattepligtig.

Forvaltningen vil således ved en eventuel tilbagebetaling tage højde for dette i de konkrete situationer, og vejlede de berørte børn/unge herom.

Hvor mange er der krævet egenbetaling fra?

- Ifølge økonomistyringssystemet "Prisme" har Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i perioden 2015-2018 opkrævet egenbetaling hos i alt 4 unikke borgere.
 - 1 ung i 2015 til en værdi af i alt 2.686 kr.
 - 1 ung i 2016 til en værdi af i alt 1.234,12 kr.
 - 1 ung i 2016 og 2017 til i alt 6.988,12 kr. Den unge har betalt den seneste opkrævning på 820,12 kr. De 3 andre opkrævninger er ikke betalt af borgeren.
 - 1 ung i 2016 og 2017 til i alt 11.352,18. Den unge har ikke betalt nogen af de 10 opkrævninger.

Den samlede betalte beløb for borgerne fordeler sig således over 3 borgere og med et beløb på i alt 4.740,24 kr.

Forvaltningen vil på baggrund af ovenstående og ministerens tilkendegivelse iværksætte tilbagebetaling af den egenbetaling, som er opkrævet siden 2015. Fremadrettet vil der ikke blive opkrævet egenbetaling fra unge under 18 år og forvaltningens instrukser justeres i overensstemmelse hermed.